

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obo/8/2022
Identifikačné číslo spisu:	6003899471
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6003899471.6

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobkyne: E. C., B. A., Y. XX. N. XXXX, P. - E., A. E. XXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Dolný Kubín, Radlinského 1718, proti žalovanému: Q. V. I., Y. X. X. XXXX, E. E., C. XXXX/XX, zastúpenému advokátom Mgr. Robertom Antalom, Banská Bystrica, ul. Kláry Jarunkovej 2, o zaplatenie 82 984,79 euro s príslušenstvom, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 45Cbi/86/2003, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júla 2022 č. k. 45Cbi/86/2003-470, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júla 2022 č. k. 45Cbi/86/2003-470 p o t v r d z u j e.

Žalovaný m á voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvej inštancie“, „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 4. decembra 2014 č. k. 45Cbi/86/2003-226 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. mája 2016, č. k. 45Cbi/86/2003-256, žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 6 218,59 eura.
2. Súd prvej inštancie poukázal na žalobu, v ktorej žalobkyňa uviedla, že 17. septembra 1999 bola uzatvorená kúpna zmluva, ktorou žalovaný ako správca konkurznej podstaty úpadcu K. C. previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. P. zapísaných na LV č. XXXX na kupujúceho Jednota spotrebné družstvo Žilina, a to za kúpnu cenu 6 000 000,- Sk. Dňa 31. januára 1976 žalobkyňa a K. C. uzavreli na Mestskom národnom výbore v Žiline manželstvo. Uzatvorením manželstva vzniklo bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a K. C.. Počas trvania manželstva v roku XXXX žalobkyňa a Jozef Senko dražbou v malej privatizácii nadobudli do svojho bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti vedené v katastri nehnuteľnosti na Okresnom úrade odbor katastrálny v P. zapísané ako pozemok č. XXXX zastavané plochy o výmere XXX m² a stavba súpisné číslo XXXX predajňa nachádzajúce sa na KN parc. č. XXXX v k. ú. P.. Na základe návrhu žalobkyne z 20. októbra

1995 Okresný súd v Žiline rozsudkom č. k. 18C/148/95-8 z 21. decembra 1995 zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a K. C., pričom citovaný rozsudok nadobudol právoplatnosť 30. januára 1996. Dňom 30. januára 1999 bolo vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a K. C. právne účinné a manželia sa stali podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných ako pozemok KN parc. č. XXXX zastavané plochy o výmere XXX m² a stavba súpisné číslo XXXX predajňa nachádzajúce sa na KN parc. č. XXXX v k. ú. P. každý v podiele 1/2. Žalovaný porušil povinnosť uvedenú v ust. § 415 OZ, keď v rozpore s právnym stavom veci previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na kupujúceho v celosti, hoci súčasťou konkurznej podstaty bol len spoluvlastnícky podiel úpadcu vo výške 1/2. V predmetnej veci tak vznikla žalobkyni skutočná škoda vo výške 6 220 000,- Sk, ktorá predstavuje 1/2 ceny, za ktorú boli predmetné nehnuteľnosti nadobudnuté do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a K. C.. Správca konkurznej podstaty získal predajom spoluvlastníckeho podielu 1/2 na predmetných nehnuteľnostiach, a to v sume 3 000 000,- Sk, ktorej vydanie si žalobkyňa uplatňuje žalobou o vydanie 3 000 000,- Sk podľa ust. § 19 ZKV. Zvyšok uplatnenej náhrady škody predstavuje podľa žalobkyne sumu 3 220 000,- Sk a žalobkyňa si z tejto sumy uplatňuje len 2 500 000,- Sk, a to s ohľadom na nemožnosť zaplata súdneho poplatku zo sumy 3 220 000,- Sk.

3. V priebehu konania žalobkyňa požiadala o opravenie žaloby prostredníctvom splnomocneného zástupcu tak, aby žaloba smerovala proti Q.. V. I., L. C. XX, E. E. ako fyzickej osobe.

4. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 79 ods.1 vtedy platného OSP a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa podala žalobu voči subjektu označenému Q.. V. I., L. C. XX, E. E., správca konkurznej podstaty úpadcu K. C., H. XX, P. V danom prípade z toho dôvodu neprichádza do úvahy postup navrhovaný žalobkyňou prostredníctvom jej právneho zástupcu, a to opraviť označenie žalovaného a to tak, že uvedené bude znieť Q.. V. I., fyzická osoba. Súd prvej inštancie ustálil, že v danej veci je žalovaný označený, ako správca konkurznej podstaty, pričom nie je pasívne legítimovaným účastníkom v spore, vzhľadom na zrušenie konkurzu podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu pre nedostatok pasívnej legítimácie na strane žalovaného zamietol. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že žalobe uplatnenej titulom náhrady škody nie je možné vyhovieť tiež vzhľadom na nepreukázanie zákonných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody a to porušenie právnej povinnosti a vznik skutočne reálnej škody, ako aj príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a zavinením žalovaného, ako to ukladá ustanovenie § 415 OZ. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 OSP.

5. Dňa 31. mája 2016 Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd prvej inštancie opravným uznesením č. k. 45Cbi/86/2003-256 opravil záhlavie rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 45Cbi/86/2003-226 zo 4. decembra 2014, a to v časti označenia právneho zástupcu žalovaného, ako aj v časti rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania. Na odvolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24. augusta 2017, č. k. 2Obo/24/2016-273 označené opravné uznesenie ako vecne správne potvrdil.

6. Na odvolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 31. januára 2019 sp. zn. 2Obo/12/2017 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. decembra 2014 č. k. 45Cbi/86/2003-226 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 45Cbi/86/2003-256 z 31. mája 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Odvolací súd vo svojom kasačnom rozhodnutí zdôraznil, že pri posudzovaní zodpovednosti správcu konkurznej podstaty za škodu vzniknutú účastníkom konkurzného konania, alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinností uložených správcovi konkurznej podstaty zákonom alebo súdom v súvislosti s výkonom tejto funkcie vyplýva, že za takto vzniknutú škodu zodpovedá správca konkurznej podstaty podľa § 420 ods. 1 OZ a jedná sa o osobnú majetkovú zodpovednosť správcu konkurznej podstaty. V takto stanovenom právnom rámci patrí k predpokladom vzniku všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti správcu konkurznej podstaty za spôsobenú škodu po 1. porušení právnej povinnosti (protiprávny úkon), 2. vznik škody, 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnych povinností a vznikom škody (kauzálny nexus) a po 4. zavinenie. Povinnosť správcu konkurznej podstaty postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou (§ 8 ods. 2 ZKV) sa rozumie aj jeho povinnosť konkurznú podstatu riadne udržiavať a spravovať.

8. Zo zistení odvolacieho súdu vyplynulo, že súd prvej inštancie sa jednotlivými atribútmi nároku na náhradu škody vo vzťahu k žalovanému nezaoberal, pretože svoje rozhodnutie založil výlučne na základe

zist'ovania existencie pasívnej legitimácie žalovaného spojenej s úpravou označenia žalovaného, z ktorého dôvodu odvolací súd vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Po vrátení veci konajúci súd rozsudkom zo 17. júna 2021 č. k. 45Cbi/86/2003-333 v znení opravného uznesenia z 18. augusta 2021 č. k. 45Cbi/86/2003-381, žalobu žalobkyne zamietol rozsudkom pre zmeškanie žalobkyne a žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Krajský súd k priebehu konania uviedol, že vytýčil spor na pojednávanie na deň 1. októbra 2020, ktoré pojednávanie bolo odročené na 29. októbra 2020 na základe žiadosti právneho zástupcu žalobkyne K. K. I. (ďalej len „PZ žalobkyne“) zo dňa 28. septembra 2020 z dôvodu, že K. K. I. žije v spoločnej domácnosti so synom, ktorý mal pozitívny výsledok testu COVID-19, teda bol v povinnej 10-dňovej karanténe. Pojednávanie vytýčené na 29. októbra 2020 bolo odročené na deň 28. januára 2021 v zmysle uznesenia Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré odporučilo zrušiť vytýčené pojednávania z dôvodu zákazu vychádzania. Pojednávanie bolo odročené na neurčito. Následne súd predvolal vec na pojednávanie na 28. januára 2021, ktoré pojednávanie bolo odročené na 25. februára 2021 na základe Uznesenia Vlády Slovenskej republiky, vyhlásené v Zbierke zákonov pod č. 453/2020 Z. z. Aj pojednávanie vytýčené na 25. februára 2021 bolo odročené na neurčito z dôvodu, že v zmysle ust. § 1 ods. 1 písm. p) Vyhlášky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu (podľa ktorého v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu sa vykonávajú pojednávania, hlavné pojednávania a verejné zasadnutia v týchto veciach: konanie v civilnom sporovom konaní a v civilnom mimosporovom konaní, ak strany sporu alebo účastníci konania súhlasili s pojednávaním v ich neprítomnosti) a po telefonickom rozhovore s PZ žalobkyne (úradný záznam z 3. februára 2021 na č.l. 310 spisu) právny zástupca žalobkyne nedal súhlas s prejednaním sporu v neprítomnosti strán konania. Následne súd predvolal spor na pojednávanie na 3. júna 2021, pričom právny zástupca žalobkyne podaním zo dňa 2. júna 2021 požiadal o odročenie pojednávania vytýčeného na 3. júna 2021 z dôvodu, že je od 2. júna 2021 práceneschopný a žalobkyňa trvá na osobnej účasti JUDr. Jozefa Poláka na nariadenom pojednávaní a nesúhlasí so zastupovaním advokátskym koncipientom alebo iným advokátom. Súd akceptoval žiadosť právneho zástupcu žalobkyne na odročenie pojednávania a spor odročil na 17. júna 2021, pričom právnych zástupcov strán konania súd poučil, že ich účasť na vytýčenom pojednávaní je nutná a zároveň súd upovedomil právneho zástupcu žalobkyne, že v prípade ak sa nebude môcť vytýčeného pojednávania zúčastniť a neustanoví si substitúta, súd už na jeho ďalšie návrhy na odročenie pojednávania nebude prihliadať. Napriek poučeniu súdu právny zástupca žalobkyne podaním zo dňa 9. júna 2021 opakovane požiadal o odročenie pojednávania a tvrdil, že je od 3. júna 2021 práceneschopný s tým, že jeho PN trvá doteraz a podľa vyjadrenia ošetrojúceho lekára si doba liečenia bude vyžadovať cca tri až štyri týždne. Zároveň uviedol, že žalobkyňa trvá na jeho osobnej účasti na nariadenom pojednávaní. K tomuto ospravedlneniu právny zástupca žalobkyne predložil fotokópiu potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystavenej 3. júna 2021.

11. Súd prvej inštancie upovedomením z 10. júna 2021 upovedomil právneho zástupcu žalobkyne K. K. I., že jeho návrh na odročenie pojednávania posúdil ako nedôvodný, o čom ho upovedomil postupom podľa ustanovenia § 183 ods. 4 CSP. V tomto upovedomení súd poukázal aj na skutočnosť, že v predchádzajúcom podaní, ktorým žiadal K. K. I. o odročenie pojednávania uvádzal, že je práceneschopný o d 2. júna 2021, pričom následným predložením dokladu o dočasnej pracovnej neschopnosti bolo súdom zistené, že práceneschopný bol až od 3. júna 2021, teda súdu právny zástupca žalobkyne predložil klamlivé informácie. Tiež z originálu plnomocenstva založeného v spise vyplýva, že žalobkyňa výslovne súhlasila s tým, aby v prípade potreby právny zástupca žalobkyne splnomocnil na vykonanie jednotlivých úkonov svojich advokátskych koncipientov. Napriek upovedomeniu zo strany súdu sa právny zástupca žalobkyne na vytýčené pojednávanie dňa 17. júna 2021 nedostavil a pojednávania sa nezúčastnila ani žalobkyňa. Právny zástupca žalovaného preto navrhol súdu vydať rozsudok pre zmeškanie v súlade s § 278 CSP a žiadal žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z dôvodu, že boli splnené všetky zákonné predpoklady v súlade s § 278 CSP pre rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, krajský súd žalobu žalobkyne zamietol a žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Následne súd prvej inštancie uznesením z 18. augusta 2021 č. k. 45Cbi/86/2003-376, návrh

žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo 17. júna 2021, č. k. 45Cbi/86/2003-333 zamietol s tým, že ospravedlniteľným dôvodom podľa ust. § 281 ods. 1 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane a boli príčinou, že sa na pojednávanie nemohol dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť. Krajský súd ďalej uviedol, že PZ žalobkyne vo svojej žiadosti z 9. júna 2021 o odročenie pojednávania 17. júna 2021 z dôvodu PN advokáta žalobkyne uviedol, že jeho klientka nesúhlasí so zastupovaním advokátskym koncipientom, ako prílohu priložil potvrdenie o dočasnej PN advokáta žalobkyne vystavené 3. júna 2021, pričom žiadny iný dôkaz o nemožnosti splnomocnenia iným advokátom alebo koncipientom nepredložil. Krajský súd zároveň v upovedomení z 10. júna 2021 oznámil advokátovi žalobkyne, že ním uvedený dôvod na odročenie pojednávania vytýčeného na 17. júna 2021 v návrhu na jeho odročenie nie je dôležitý a v prípade jeho neprítomnosti si má na tento účel zvoliť substitúta. Advokát žalobkyne, ani žalobkyňa sa aj napriek uvedenému nariadeného pojednávania na 17. júna 2021 nezúčastnili. Súd neakceptoval ako ospravedlniteľné dôvody žalobkyňou uvádzané skutočnosti, nakoľko neboli žiadnym listinným dôkazom preukázané, pričom žalobkyňa až k podanému návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu pripojila podanie z 2. júna 2021 adresované je PZ, v ktorom vyjadrila svoj nesúhlas so zastupovaním advokátskym koncipientom alebo iným advokátom na pojednávaní nariadenom na 3. júna 2021, t.j. nie na pojednávaní vytýčenom na 17. júna 2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Na základe uvedeného krajský súd skutočnosti uvedené PZ žalobkyne a ani žalobkyňou nepovažoval za také, ktoré by žalobkyni bránili zabezpečiť svoju účasť na pojednávaní, resp. účasť koncipientom PZ žalobkyne alebo iným advokátom na základe substitučného plnomocenstva, žalobkyňa bola podľa krajského súdu dostatočne poučená o možnosti rozhodnutia sporu rozsudkom pre zmeškanie a musela si byť vedomá následkov neúčasti na nariadenom pojednávaní, preto súd návrh žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol.

13. Na odvolanie žalobkyne, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. januára 2020 sp. zn. 2Obo/12-13/2021, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. augusta 2021 č. k. 45Cbi/86/2003-376 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. júna 2021 č. k. 45Cbi/86/2003-333 v znení opravného uznesenia z 18. augusta 2021, č. k. 45Cbi/86/2003-381 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, nakoľko dospel k záveru, že neboli v danej veci splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne v spojení s opravným uznesením.

14. Krajský súd v Banskej Bystrici po opätovnom vrátení veci na ďalšie konanie napadnutým rozsudkom z 28. júla 2022 č. k. 45Cbi/86/2003-470 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

15. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia konajúci súd uviedol, že za nesporné považuje to, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 6. augusta 1998 č. k. 51-24K 59/97 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka K. C., rodné číslo XXXXXX/XXXX, IČO: 10 393 237 s miestom trvalého pobytu H. XX, P. a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený K. H. G.. Následne uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 1999 č. k. 51-24K 59/97 bol K. G. zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty a za správcu bol ustanovený Q. V. I., t.j. žalovaný. Tiež súd považoval za nesporné, že opatrením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. mája 1999 č. k. 51-24K 59/1997-49 bol správcovi konkurznej podstaty Q. I. udelený súhlas na predaj nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území P., v katastri nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, ako parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m² a budova súp. č. XXXX mimo dražby za kúpnu cenu minimálne 4 100 000,- Sk (č.l. 8) a že 17. septembra 1999 žalovaný, ako správca konkurznej podstaty úpadcu uzatvoril s kupujúcim JEDNOTA spotrebné družstvo Žilina kúpnu zmluvu na predaj týchto nehnuteľností za kúpnu cenu 6 000 000,- Sk (č.l. 9 až 12). Zároveň dodatkom číslo 1 bola kúpna cena znížená na 5 000 000,- Sk. Tiež bolo nesporné, že v čase, kedy sa žalovaný stal správcom konkurznej podstaty úpadcu bola predmetná nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva ako na výlučného vlastníka na úpadcu pána C. v 1/1.

16. Konajúci súd za spornú považoval otázku, či predmetné nehnuteľnosti nadobudol pán C. - úpadca do výlučného vlastníctva, alebo do BSM a spornou skutočnosťou bolo, či žalobkyni vznikla škoda a pokiaľ áno, v akej výške.

17. Vykonaným dokazovaním krajský súd dospel k záveru, že sporné nehnuteľnosti patria do BSM, pretože k nadobudnutiu sporných nehnuteľností došlo na dražbe konanej 13. marca 1992 v zmysle zákona číslo 427/1990 Zb., čo znamená po nadobudnutí účinnosti tzv. Novely OZ uskutočnenej zákonom číslo 509/1991 Zb. s účinnosťou od 01.01.1992. Vzhľadom ku skutočnosti, že BSM medzi

žalobkyňou a úpadcom vzniklo uzatvorením manželstva 31. januára 1976 a bolo zrušené až právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Žilina z 21. decembra 1995 č. k. 18C/148/95-8, ktorý nadobudol právoplatnosť 30. januára 1996, je zrejmé, že v dobe konania dražby 13. marca 1992 ich BSM trvalo. Aj keď sa dražby zúčastnil len jeden z manželov, t.j. úpadca, vydražený majetok patrilo do BSM. Zo znenia ustanovenia § 143 OZ účinného v rozhodnom čase vyplýva, že aj nehnuteľnosť nadobudnutá, čo i len jedným z manželov na dražbe v zmysle zákona číslo 427/1990 Zb. patrí do BSM, nakoľko spĺňa všetky zákonné definičné znaky z hľadiska času, ako aj spôsobu nadobudnutia a nie je z rozsahu vecí patriacich do BSM vylúčená. Ak by bolo zámerom zákonodarcov vylúčiť z rozsahu BSM veci nadobudnuté dražbou v malej privatizácii, takéto ustanovenie by sa muselo premietnuť do všeobecnej úpravy BSM, teda do ustanovení OZ obdobne, ako boli novelami vylúčené z rozsahu BSM, napr. veci získané v rámci reštitúcie.

18. Krajský súd v Banskej Bystrici s poukazom na § 420 OZ; § 8 ods. 2 a § 27 ods. 3 ZKV prioritne skúmal, či žalobkyni vôbec mohla vzniknúť škoda a dospel k záveru, že škoda jej vzniknúť nemohla. Vychádzal zo skutočnosti, že aj keď predmetné vydražené nehnuteľnosti nadobudli manželia C. do BSM, je v konaní preukázané, že celá vydražená nehnuteľnosť bola zaplatená z finančných prostriedkov získaných úverom od Slovenskej štátnej sporiteľni v Bratislave, teda manželia C. nevynaložili žiadne spoločné finančné prostriedky na kúpu týchto nehnuteľností. Žalobkyňa pri uplatnení si svojej škody vychádzala zo skutočnosti, že jej patrí polovička sumy vynaloženej na kúpu nehnuteľností, ktorá bola celkom zaplatená v sume decembra 440 000,- Sk. Zároveň mala za to, že žalovaný ako správca konkurznej podstaty odpredal nehnuteľnosti pod cenu za 5 000 000,- Sk, čím jej spôsobil škodu. Súd prvej inštancie nesúhlasil s týmto tvrdením žalobkyne, nakoľko v konaní bolo preukázané, že do konkurzu si pohľadávku uplatnil právny nástupca Slovenskej štátnej sporiteľne Slovenská konsolidačná a.s., Bratislava, ktorý si svoju pohľadávku s právom na oddelené uspokojenie uplatnil vo výške 17 773 064,90 Sk, ktorá pohľadávka mu bola na prieskumnom pojednávaní 29. októbra 2001 uznaná. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ mal byť celý poskytnutý úver splatený už v roku 1998 a poskytnutá úverová suma sa zvýšila zo sumy decembra 440 000,- Sk na sumu 17 773 064,90 Sk, manželia C. si neplnili svoju povinnosť splácať svoj dlh voči banke, a preto dlh narástol do správcom konkurznej podstaty uznannej pohľadávky veriteľa Slovenská konsolidačná a.s.

19. Súd prvej inštancie zároveň poukázal aj na § 147 ods. 1 OZ, z ktorého vyplýva, že dlh manželov počas trvania manželstva je solidárny a pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva môže byť za trvania manželstva uspokojená z majetku v BSM. Žalobkyňa preto podľa konajúceho súdu bola povinná podieľať sa na splácaní poskytnutého úveru spolu s úpadcom, t.j. jej manželom a pokiaľ svoje dlhy manželia C. nesplácali, môže byť pohľadávka veriteľa uspokojená aj z majetku v BSM.

20. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je taktiež zrejmé, že konajúci súd poukázal aj na to, že v dobe odpredaja nehnuteľností JEDNOTE spotrebnému družstvu bola cena nehnuteľností vyššia, ako samotná kúpna cena. Preto mal súd za to, že pokiaľ došlo k navýšeniu dlhu voči Slovenskej konsolidačnej a.s. oproti poskytnutému úveru zo strany jeho právneho predchodcu o vyše 5 000 000,- Sk jedinou poškodenou stranou môže byť tento subjekt, ktorému finančné prostriedky za poskytnutý úver nikdy nebudú v plnej výške vrátené. Zároveň mal krajský súd za to, že cena nehnuteľnosti ku dňu jej odpredaja nemohla narásť v sume vyššej, ako narástol dlh manželov C. voči Slovenskej konsolidačnej a.s., Bratislava.

21. V zmysle uvedeného dospel krajský súd k záveru, že škoda žalobkyni nemohla vôbec vzniknúť, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že v konaní sp. zn. 45Cbi/87/2003 jej právoplatne bola priznaná suma 2 500 000,- Sk s príslušenstvom, a to na základe totožného skutkového stavu ako v tomto konaní, kde nárok uplatňovala podľa § 19 ZKV. Konajúci súd konštatoval, že v súdnej veci nie je splnená jedna z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody, a preto sa ďalej nezaoberal skúmaním splnenia ďalších predpokladov pre priznanie náhrady škody, nakoľko by to bolo neehospodárne (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/2/2015, 5Obo/16/2015).

22. V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku súdu prvej inštancie z 28. júla 2022, č. k. 45Cbi/86/2003-470, žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“) odvolanie v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie a zaviazal žalovaného povinnosťou náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

23. Na zamietnutie žaloby podľa žalobkyne neexistoval žiaden zákonný predpoklad a podľa žalobkyne nie je rozhodnutie súdu prvej inštancie riadne odôvodnené, a je teda nepreskúmateľné. Má za to, že všetky podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu boli z jej strany preukázané a boli a sú v celom rozsahu dané.

24. Žalobkyňa uviedla, že počas trvania manželstva, v roku 1992, žalobkyňa a K. C. dražbou v malej privatizácii nadobudli do svojho bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti vedené v katastri nehnuteľností na Okresnom úrade, odbor katastrálny v Žiline zapísané ako pozemok KN parc. č. XXXX, zastavané plochy o výmere XXX m² a stavba súp. č. XXXX - predajňa (dvojpodlažný obchodno-reštauračný komplex) nachádzajúca sa na KN parc. č. XXXX v k. ú. P.. Na základe návrhu žalobkyne z 20. októbra 1995 Okresný súd v Žiline rozsudkom z 21. decembra 1995 č. k. 18C/148/95-8 zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo (rozsudok nadobudol právoplatnosť 30. januára 1996).

25. Odvolateľka zdôraznila, že dňom 30. januára 1999 nadobudla vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu vo výške 1-ica k predmetným nehnuteľnostiam, kedy s poukazom na § 415 OZ žalovaný v rozpore s právnym stavom veci previedol právo k nehnuteľnostiam na kupujúceho v celosti, hoci súčasťou konkurznej podstaty bol len spoluvlastnícky podiel úpadcu, čím správca získal čiastku 3 000 000,- Sk, ktorej vydanie si žalobkyňa uplatňuje žalobou o vydanie 3 000 000,- Sk podľa ust. § 19 ZKV v samostatnom konaní a zvyšok skutočnej škody si v tomto konaní uplatňuje len vo výške 2 500 000,- Sk, a to s ohľadom na nemožnosť zaplata súdneho poplatku zo sumy 3 220 000,- Sk.

26. Zároveň žalobkyňa dodala, že neexistuje žiadna relevantná spojitosť medzi týmito konaniami a konaním vedeným na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 45Cbi/87/2003, ktorá by spôsobila zánik zodpovednosti žalovaného za škodu s tým, že v tomto konaní si uplatňuje inú sumu, iným titulom a neexistuje ani prekážka rei iudicata medzi týmito konaniami.

27. Argumentáciu konajúceho súdu, že pri predaji majetku v rámci konkurzu postupoval správca v súlade s opatrením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 51-24K 59/97-795 z 12. februára 2007, nemôže podľa žalobkyne obstať. A to z toho dôvodu, že v konkurznom konaní neboli pre vyznačenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti splnené zákonné predpoklady a to najmä z dôvodu, že citované opatrenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. februára 2007 č. k. 51-24K 59/97-795, nebolo žalobkyni nikdy doručené. Krajský súd Banská Bystrica mal podľa žalobkyne povinnosť toto opatrenie doručiť do vlastných rúk buď priamo jej, alebo jej právnomu zástupcovi K. K. I., čo však vôbec neurobil, preto sa podľa jej názoru nemôže žalovaný zbaviť zodpovednosti za škodu s odvolaním sa na citované opatrenie. Napokon tým, že suma 3 941 240,50 Sk bola na základe uvedeného opatrenia vyplatená oddelenému veriteľovi, malo dôjsť podľa odvolateľky k neoprávnenému disponovaniu so sumou, ktorá mala slúžiť na uspokojenie jej nároku. Odvolateľka je zároveň názoru, že konajúci súd v rozpore s akoukoľvek právnou aj formálnou logikou uvádza, že pre rozhodnutie tejto právnej veci nie je okolnosť doručovania opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. februára 2007 č. k. 51-24K 59/97-795, rozhodujúca.

28. Ďalej žalobkyňa uviedla, že nehnuteľnosť financovaná hypotékou jednoznačne patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom finančné prostriedky načerpané na základe hypotekárneho úveru sa momentom ich načerpania stávajú vlastníctvom hypotekárnych dlžníkov a financujúcej banke ostáva len a výlučne pohľadávka na vrátenie poskytnutých prostriedkov, čo však nevylučuje možnosť vzniku škody na majetku žalobkyne. Dodala, že je všeobecne známe, že cena nehnuteľností sa v priebehu času mení (spravidla smerom vyššie), pričom tak tomu bolo aj v súdnom prípade. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/12/2012, podľa ktorého „pri oceňovaní vecí patriacich do BSM platí zásada, podľa ktorej treba vychádzať z ich stavu (z hľadiska veku, kvality, či miery opotrebenia) ku dňu zániku BSM, avšak z ich ceny v čase, kedy dochádza k vyporiadaniu (k tomu porovnaj napr. R 42/1972, ale aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2013 sp. zn. 3Cdo/174/2012 a z 19. júla 2013 sp. zn. 7Cdo/9/2012).

29. Zároveň s poukazom na § 143 a § 150 vety prvej OZ žalobkyňa dodala, že na to, aby sa stala nehnuteľnosť súčasťou BSM je rozhodujúce to, že nehnuteľnosť bola nadobudnutá jedným z manželov, niektorým zo spôsobov, ktoré nie sú explicitne uvedené v § 143 OZ, zo spoločných prostriedkov a za trvania manželstva, kedy nie je vôľa toho, ktorého manžela pri uzatváraní nadobúdacieho titulu vlastníctva k nehnuteľnosti rozhodujúca (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/3596/2006; rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 8Cz/36/69 - R 57/1970).

30. Preto žalobkyňa konštatovala, že záver súdu prvej inštancie o tom, že škoda na majetku žalobkyne nemohla vzniknúť z dôvodu, že nehnuteľnosť bola nadobudnutá za prostriedky z hypotekárneho úveru je prejavom svojvôle a arbitrárnosti. Takýto záver popiera celý zmysel a účel právnej úpravy inštitútu bezpodielového spoluvlastníctva, ktorý je upravený v ust. § 143 a nasl. OZ a vychádza z neudržateľného výkladu základných hmotnoprávných právnych predpisov, ktoré upravujú majetkové pomery manželov, bezpodielové spoluvlastníctvo a podielové spoluvlastníctvo.

31. Záverom odvolateľka uviedla, že aj keď procesný postup zákonného sudcu a samotné rozhodnutie nie je dôvodom na jeho vylúčenie, resp. preukázanie zaujatosti zo skutkových okolností tejto veci, žalobkyňa nadobudla dôvodnú pochybnosť o zaujatosti sudkyne, ktorá vydala napadnutý rozsudok voči jej osobe. Túto pochybnosť žalobkyňa vzhľadla pri opakovanom zamietaní jej žaloby z procesných dôvodov, ktoré neexistovali, čoho dôsledkom došlo k zrušeniu takýchto rozhodnutí odvolacím súdom; pri opakovanom neakceptovaní odôvodnených žiadostí žalobkyne a jej advokáta o odročenie termínov pojednávania, ktorá viedli k vydaniu rozsudku pre zmeškanie žalobcu, ktorý bol pre neexistenciu predpokladov na jeho vydanie zrušený odvolacím súdom; ako aj v arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku bez väzby na zákonné ustanovenia.

32. Žalobkyňa je preto názoru, že v konaní došlo aj k porušeniu princípu legitímnych očakávaní, kedy vydanie napadnutého rozsudku, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku chybného právneho posúdenia otázky vzniku zodpovednosti za škodu zo strany súdu prvej inštancie, ktoré sú podľa zákona dané; treba považovať za odopretie ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (obdobne I. ÚS 37/95), v konečnom dôsledku znamenajúceho odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) a naplnenie tak odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ako aj dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, čo je v rozpore s článkom 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Žalovaný doručil súdu vyjadrenie k podanému odvolaniu po súdom stanovenej lehote, v ktorom uviedol, že považuje napadnuté rozhodnutie za vecne správne a spravodlivé. Ohľadom odvolacej námietky o porušení povinnosti správcu, keď mal previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na kupujúceho v celosti žalovaný opakovane poukázal na svoje skoršie vyjadrenia a odkazom na opatrenie konkurzného súdu zo dňa 12. februára 2007 č. k. 51-24K/59/97-795, ktoré nadobudlo právoplatnosť a tým aj právnu záväznosť. Súpis konkurznej podstaty bol vykonaný prísne v súlade so zákonom § 18 a ust. § 19 ods. 1 ZKV, žalobkyňa, hoci mala vedomosť o zapísaní dotknutých nehnuteľností do súpisu, nikdy sa nijako o ich vylúčenie zo súpisu, hoci aj len čiastočne, nedomáhala. Speňaženie dotknutých nehnuteľností realizoval žalovaný v súlade s ust. ZKV a v súlade so schváleným plánom speňaženia a v súlade s Opatrením konkurzného súdu, tieto skutočnosti žalobkyňa žiadnym konkrétnym argumentom nikdy nevyvrátila a ani len nespochybnila. Rozvrh výťažku realizoval žalovaný v súlade s právoplatným Opatrením konkurzného súdu z 12. februára 2007. Pokiaľ žalobkyňa spochybňuje právoplatnosť Opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. februára 2007, ako aj jeho právnu záväznosť a napokon aj konanie žalovaného na jeho základe, tak žalovaný k tomu uviedol, že označené opatrenie konkurzného súdu bolo súdom vydané na základe písomného podania oddeleného veriteľa a nie na základe podnetu žalovaného. Súd v odôvodnení Opatrenia vysvetlil, prečo nehnuteľnosti aj po zániku BSM patria v celosti do konkurznej podstaty, a prečo má uspokojenie oddeleného veriteľa prednosť pred nárokom žalobcu, hoci aj judikovaným. Súd tiež osobitne vysvetlil, z akých dôvodov je potrebné predmetné Opatrenie doručiť aj žalobkyni a teda, že mu ho bude doručovať. Je teda ťažko uveriteľné, že by súd následne opomenul rozhodnutie doručiť a následne by pochybil aj pri vyznačovaní právoplatnosti predmetného rozhodnutia. Právny zástupca žalovaného na predmetné Opatrenie poukázal už na pojednávaní dňa 4. decembra 2014, preto žalobkyňa mala dostatok času súdu preukázať, resp. navrhnúť dokazovanie na preukázanie toho, že jej predmetné rozhodnutie nebolo doručené, avšak v tomto smere bežná za osem rokov žiadne dôkazy nepredložila. Žalovaný uzavrel, že ak žalobkyňa poukazuje na to, že ako správca umožnil výťažok zo speňažovania previesť na záložného veriteľa, tak toto vyjadrenie podľa žalovaného nemôže v žiadnom prípade obstať. Preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „odvolací súd“), ako súd funkčne príslušný na prejednanie predmetného odvolania podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie podala strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 CSP) včas (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP), proti rozsudku, proti ktorému zákon podanie tohto opravného prostriedku nevyklučuje (§ 355 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených a bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k

záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

35. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

36. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

37. Odvolací súd v súlade s princípom neúplnej apelácie odvolacieho konania podľa ust. § 383 CSP vychádzal pri svojom rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, pretože na aplikáciu výnimiek uvedených v § 384 CSP nevzhliadol v tomto prípade dôvody. Skutkový stav bol súdom prvej inštancie pre rozhodnutie o veci dostatočne zistený, súd prvej inštancie dospel na základe zisteného skutkového stavu k správnym skutkovým zisteniam, tieto správne právne posúdil a vo veci vecne správne rozhodol. S odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje podľa § 387 ods. 2 CSP a odkazuje na ne s tým, že na potvrdenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj k odvolacím námietkam žalobcu a podstatným vyjadreniam strán v konaní, na doplnenie podľa § 387 ods. 3 CSP uvádza dôvody uvedené v nasledovných odsekoch.

38. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie 82 984,79 eura s príslušenstvom. Zaplatenia žalovanej pohľadávky sa žalobkyňa domáha proti žalovanému ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu titulom náhrady škody s poukazom na ust. § 8 ods. 2 ZKV a ust. § 415, § 420 ods. 1 a § 442 ods. 1 OZ. Žalobkyňa má za to, že žalovaný počas výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď s poukazom na § 415 OZ v rozpore s právnym stavom veci previedol právo k nehnuteľnostiam na kupujúceho v celosti, hoci súčasťou konkurznej podstaty bol len spoluvlastnícky podiel úpadcu, čím správca získal čiastku 3 000 000,- Sk, ktorej vydanie si žalobkyňa uplatnila žalobou o vydanie 3 000 000,- Sk podľa ust. § 19 ZKV v samostatnom konaní (sp. zn. 45Cbi/87/2003) a zvyšok skutočnej škody si v tomto konaní uplatňuje len vo výške 2 500 000,- Sk, a to s ohľadom na nemožnosť zaplatenia súdneho poplatku zo sumy 3 220 000,- Sk.

39. Podľa ust. § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“), správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo ktoré mu uloží súd.

40. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

41. Podľa § 421 ods. 3 OZ, zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

42. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoS“), správca je povinný vykonávať správčovskú činnosť s odbornou starostlivosťou, s využitím všetkých svojich skúseností a odborných vedomostí. Ak správca nemá potrebné skúsenosti alebo odborné vedomosti na riadne vykonanie niektorého úkonu správцovskej činnosti, je povinný požiadať o pomoc odborníka; ak vzhľadom na obtiažnosť prípadu by pomoc odborníka nebola účelná, alebo hospodárna, je povinný odmietnuť výkon správcovskej činnosti alebo požiadať súd o odvolanie z funkcie v príslušnom konaní podľa osobitného predpisu.

43. Podľa § 12 ods. 1 ZoS správca zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí v súvislosti s výkonom správcovskej činnosti. Na zodpovednosť správcu sa vzťahujú ustanovenia OZ, ak tento zákon alebo osobitný predpis 1) neustanovuje inak. Správca zodpovedá aj za škodu, ktorú v súvislosti s výkonom správcovskej činnosti spôsobí jeho zamestnanec alebo osoba, ktorú poveril vykonaním jednotlivých úkonov správcovskej činnosti; zodpovednosť zamestnanca alebo osoby poverenej vykonaním jednotlivých úkonov správcovskej činnosti podľa osobitných predpisov tým nie je dotknutá. Ak osobitný predpis neustanovuje inak, správca sa zbaví zodpovednosti, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré bolo možné od neho požadovať (§ 12 ods. 2 ZoS). Štát nezodpovedá za škodu spôsobenú správcom (§ 12 ods. 3 ZoS).

44. Vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka má (okrem iného) ten účinok, že oprávnenie nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty, ako aj výkon práv a povinností súvisiacich s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty, prechádza na správcu konkurznej podstaty. Z ust. § 8 ods. 2 ZKV vyplýva, že správca je povinný pri výkone svojej funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd.

45. Definičným pojmom, ktorý odôvodňuje vznik zodpovednosti správcu za škodu je rovnako konanie s odbornou starostlivosťou upravené v § 3 ods. 2 ZoS, ktorý explicitne ukladá správcovi taxatívne vymedzené povinnosti, a to konať s odbornou starostlivosťou s využitím všetkých svojich skúseností a odborných vedomostí.

46. Uvedenú povinnosť správcu konať s odbornou starostlivosťou dopĺňa § 8 ods. 2 ZKV, ktorého hypotéza je všeobecná a abstraktná zároveň, avšak v normatívnej činnosti zákonodarcu pomerne bežná, keďže sa vzťahuje na všetky prípady rovnakého druhu a neurčitého počtu. Ustanovenie § 3 ods. 2 ZoS má vo vzťahu k správcovi povahu *lex specialis*, ktorý všeobecný definičný pojem konania s odbornou starostlivosťou správcu v § 8 ods. 2 ZKV bližšie špecifikuje, pričom kladie dôraz na význam a účel funkcie správcu, ktorá predpokladá omnoho vyššiu mieru profesionality pri výkone funkcie správcu. Dôraz miery profesionality konania, nie je viac kladený na záujmy spoločnosti, ale na záujmy jej veriteľov a účel konkurzu.

47. Správca ustanovený v konkurznom konaní uznesením súdu je povinný najmä vykonávať správu majetku podliehajúceho konkurzu, speňažovať majetok podliehajúci konkurzu a z dosiahnutého výťažku zo speňaženia tohto majetku uspokojiť spôsobom určeným osobitným zákonom veriteľov úpadcu. Cieľom činnosti správcu je najmä ochrana a zachovanie (prípadne i zhodnotenie) majetkových hodnôt úpadcu určených na uspokojenie veriteľov, a to až do ich speňaženia spôsobom predpokladaným zákonom.

48. V prípade, ak dôjde k porušeniu povinností správcu v zmysle § 12 ods. 1 ZoS, správca zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí v súvislosti s výkonom správcovskej činnosti. Za škodu vzniknutú účastníkom konkurzného konania alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinnosti uloženej správcovi zákonom (vrátane povinnosti vykonávať funkciu správcu riadne a odborne) alebo súdom (na základe súdneho rozhodnutia alebo opatrenia konkurzného súdu v rámci jeho dohliadacej činnosti) v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty zodpovedá podľa ust. § 420 ods. 1 OZ správca ako fyzická osoba, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú správcom alebo osobami, ktoré správca poveril vykonaním jednotlivých úkonov správcovskej činnosti ustanovenie § 12 ods. 3 ZoS explicitne vylučuje. Teda, ide o priamu majetkovú zodpovednosť správcu konkurznej podstaty.

49. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle ust. § 420 ods. 1 OZ sú: porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody (tieto predpoklady majú objektívny charakter) a zavinenie, ktoré je subjektívnej povahy, jeho existencia sa predpokladá. Konanie s odbornou starostlivosťou správcu má preto povahu liberačného dôvodu pri zodpovednosti správcu za škodu a zodpovednosti za škodu sa správca zbaví iba vtedy, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení úsilia, ktoré bolo od neho možné požadovať. Ide o objektívne možnú odbornú starostlivosť, ktorú bolo možné v danom čase a za daných podmienok spravodlivo od správcu vyžadovať.

50. Žalobkyňa tvrdila, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je prejavom svojvôle a arbitrárnosti, pretože jeho záver o tom, že žalobkyni škoda nemohla vzniknúť popiera zmysel a účel právnej úpravy inštitútu bezpodielového spoluvlastníctva a vychádza z neudržateľného výkladu základných hmotnoprávnych predpisov upravujúcich pomery manželov.

51. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

52. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia bola v čase rozhodovania súdu prvej inštancie rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Zároveň platí, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia bezpochyby neznamená povinnosť súdu zaoberať vo svojom odôvodnení všetkými skutočnosťami tvrdenými stranami sporu, ale len zásadnými pre rozhodnutie vo veci. Je potrebné zdôrazniť, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/4) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola úspešná, t.j., aby bolo rozhodnuté v súlade s jej

požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/4).

53. V odôvodnení rozsudku, ktorým sa zamietá žaloba na náhradu škody, súd vysvetlí, aké predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody zákon vyžaduje. Ak je ich splnenie požadované zákonom kumulatívne a súd zistí nesplnenie, čo i len jedného z predpokladov postačuje, ak sú následne vysvetlí, ktorý z týchto predpokladov nebol splnený, nakoľko pre nesplnenie, čo i len jedného z predpokladov nie je možné nárok na náhradu škody priznať. Po takom zistení by bolo zo strany súdu zaoberať sa skúmaním splnenia ďalších predpokladov nehospodárne.

54. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie posudzoval predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu v zmysle § 420 OZ. V odôvodnení rozsudku, ktorým sa zamietá žaloba na náhradu škody súd vysvetlí, aké predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody zákon vyžaduje. Ak je ich splnenie požadované zákonom kumulatívne a súd zistí nesplnenie, čo i len jedného z predpokladov postačuje, ak sú následne vysvetlí, ktorý z týchto predpokladov nebol splnený, nakoľko pre nesplnenie čo i len jedného z predpokladov nie je možné nárok na náhradu škody priznať. Po takom zistení by bolo zo strany súdu zaoberať sa skúmaním splnenia ďalších predpokladov nehospodárne.

55. Odvolací súd konštatuje, že vysvetlenie nesplnenia jedného z predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody, a to vznik škody, odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie obsahuje. Obsahuje podrobné vysvetlenie, prečo súd prijal záver, že žalobkyni škoda v súdnej veci nevznikla, a to aj s odkazom na zaplatenie vydraženej nehnuteľnosti prostredníctvom finančných prostriedkov z úveru získaného od Slovenskej štátnej sporiteľni v Bratislave, kedy tento úver v prebiehajúcom konkurznom konaní bol Slovenskou konsolidačnou a.s., prihlásený s právom na oddelené uspokojenie vo výške 17 773 064,90 Sk, čo podľa prvoinštančného súdu znamená, že tento úver nebol splatený.

56. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v priebehu celého konania žalobkyňa ako spoluvlastníčka k predmetným nehnuteľnostiam vo výške podielu 1 za skutočnú škodu považuje sumu 2 500 000,- Sk (hoci ako uvádza, by jej patrila suma 3 220 000,- Sk), kedy túto výšku škody stotožňuje s polovicou, resp. so štvrtinou výšky čerpaného hypotekárneho úveru vzhľadom na vydanie sumy 3 000 000,- Sk v samostatnom konaní vedenom podľa § 19 ZKV. Takáto konštrukcia výšky škody nie je správna a ak mala žalobkyňa za to, že jej postupom správcu v prebiehajúcom konaní o náhradu škody vznikla škoda, mala počas celého konania dostatočný priestor, aby vznik škody, ako jeden z predpokladov na náhradu škody, dostatočne špecifikovala. Žalobkyňou uvádzaný odkaz na čerpanie hypotekárneho úveru nie je totiž postačujúci s tým, že v priebehu konania žalobkyňa nedoložila taký dôkaz, v zmysle ktorého by bola spochybnená suma získaná správcou konkurznej podstaty za speňaženie dotknutej nehnuteľnosti. Inými slovami, počas konania nebol produkovaný taký dôkaz, z ktorého by bolo zrejmé, že predmetnú nehnuteľnosť bolo možné speňažiť za vyššiu sumu, akú získal správca, a ktorá by mohla tvoriť prípadnú výšku škody.

57. Preto, ak krajský súd dospel k takému právnemu záveru, kedy nemal za splnený jeden z predpokladov na vznik náhrady škody, a to vznik škody, nebol povinný sa zaoberať skúmaním splnenia ďalších predpokladov pre priznanie náhrady škody, čím napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za arbitrárne a prejav svojvôle. Z toho dôvodu je možné konštatovať, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nevykazuje znaky nepreskúmateľného rozhodnutia.

58. Ohľadom nesúhlasu odvolateľky s argumentáciou konajúceho súdu, že okolnosť doručovania (resp. právoplatnosti a vykonateľnosti) Opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. februára 2007 č. k. 51-24K 59/97-795, nie je na súdený spor rozhodujúca, pričom správca konkurznej podstaty podľa krajského súdu postupoval v súlade s predmetným opatrením, odvolací súd na doplnenie rozhodnutia konajúceho súdu poukazuje na závery Krajského súdu v Bratislave vyjadrené v rozsudku z 27. apríla 2022 č. k. 7Co/36/2019. V označenom rozsudku sa Krajský súd v Bratislave vo veci náhrady škody uplatnenej žalobkyňou podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vyjadril k totožnej námietke, ktorú vzniesla odvolateľka v tomto konaní, a to okolnosti doručenia vyššie citovaného opatrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici. Krajský súd v Bratislave uzavrel, že samotný konkurzný súd považoval žalobkyňu za osobu, ktorej sa malo opatrenie v zmysle § 66b ZKV doručovať, avšak bez ohľadu na túto skutočnosť, v danom prípade nie je preukázaná príčinná súvislosť medzi nedoručením opatrenia, resp. nesprávne vyznačenou doložkou právoplatnosti na uvedenom opatrení a deklarovanou škodou. Krajský súd v Bratislave konštatoval, že samotné vyznačenie doložky právoplatnosti nemohlo spôsobiť žalobkyni škodu v podobe

nevyplatenej pohľadávky v konkurznom konaní. Z uvedeného dôvodu bol nárok na náhradu škody voči štátu podľa konajúceho súdu hypotetickým, keďže nebolo isté a zrejmé, že by bola žalobkyňa v prípadnom odvolacom konaní úspešná a došlo by nepochybne k uspokojeniu jej pohľadávky v konkurze s tým, že uvedený záver je možné vzhliadnuť aj v uznesení o konečnej správe. Je zrejmé, že súd v tomto konaní postupoval v súlade s dotknutým rozhodnutím, ak konštatoval nedôvodnosť tej žalobnej argumentácie, ktorou žalobkyňa mala za jednu z podmienok preukázania vzniku škody okolnosť, že jej nebolo doručené predmetné opatrenie. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že v tomto konaní bolo na žalobkyni preukázať, že žalovaný správca konkurznej podstaty naplnil podmienky na priznanie ňou požadovanej náhrady škody, s ktorou skutočne nemá odvolacia námietka ohľadom nesprávneho postupu konkurzného súdu pri doručovaní predmetného opatrenia žiadny relevantný súvis tak, ako to uviedol aj prvoinštančný súd. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že vzhľadom na právoplatné a vykonateľné vyššie označené Opatrenie dohliadajúceho konkurzného súdu, na ktoré správca konkurznej podstaty v celom spore poukazuje, nie je možné v súdnej veci vzhliadnuť postup správcu v zmysle uvedeného Opatrenia za taký, ktorý by bolo možné označiť za konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou.

59. Napokon odvolací súd nevzhladol dôvodnou ani tú námietku odvolateľky, ktorou poukazovala na porušenie princípu legitímnych očakávaní, kedy vydanie napadnutého rozsudku je dôsledkom chybného právneho posúdenia otázky vzniku zodpovednosti za škodu, ktoré sú podľa žalobkyne dané. V tejto súvislosti k odvolaniu žalobkyňa doložila rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. marca 2014 sp. zn. IMCdo/12/2011 týkajúce sa oceňovania vecí patriacich do BSM a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo 7. januára 2008 č. k. 22Cdo/3596/2006 ohľadom nadobudnutia vecí za vylúčené prostriedky jedného z manželov.

60. Nastolená argumentácia odvolateľky sa dotýka princípu právnej istoty, ktorý Civilný sporový poriadok zakotvuje v čl. 2 ods. 2 tak, že právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa čl. 2 ods. 3 CSP, ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. K pojmu „právna istota“ sa vyjadrila aj právna doktrína tak, že pre oblasť civilného procesu bude dominantnou požiadavka, „aby strana sporu takrečeno pri vstupe do pojednávacej miestnosti s istou (čo možno najvyššou) mierou pravdepodobnosti „vedela“, ako sa jej právny prípad za daných skutkových a právnych okolností posúdi“. „...Teda požiadavka na posúdenie rovnakých (obdobných) právnych prípadov rovnako (obdobne), ale aj prípadne „nerovnako“ (ak sú na to splnené podmienky a predpoklady) sa musí spájať s predvídateľnosťou tohto postupu. Ak teda súd posúdi konkrétnu právnu situáciu odvolávajúc sa na pravidlo analogickej aplikácie už posúdených prípadov, no aj prípad, kedy právnu situáciu posúdi inak, musí: i) svoj myšlienkový postup „odokryť“ stranám sporu napríklad pri predbežnom prejednaní sporu obligatórny ozrejmenním svojho právneho názoru, ii) svoj myšlienkový postup v oboch prípadoch náležite odôvodniť. Pochopiteľne, pri nerešpektovaní „rovnakosti“, či „podobnosti“ právneho prípadu s právnym posúdením už v minulosti posúdeným - judikovaným, bude toto odôvodnenie musieť splňať kvalifikované náležitosti. Inak povedané, musí byť zrejme podrobnejšie a presvedčivejšie“ (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 29-30).

61. Odvolací súd uvádza, že z vyššie označených rozhodnutí nie je zrejmé, aký majú súvis s prejednávanou vecou, nakoľko sa súdnej veci priamo nedotýkajú, pretože ich predmetom nie je vyvodenie zodpovednosti správcu konkurznej veci za predaj nehnuteľnosti, resp. naplnenie podmienok na vydanie rozhodnutia o náhrade škody tak, ako je tomu v súdnej veci. V tejto súvislosti je možné poukázať na bod 49. napádaného rozhodnutia prvoinštančného súdu, z ktorého je nepochybné, že tento mal za ustálené, že sporné nehnuteľnosti nadobudnuté v dražbe patrili do BSM a neboli z rozsahu vecí patriacich do BSM vylúčené. Následne konajúci súd správne pristúpil k skúmaniu predpokladov vzniku náhrady škody podľa § 420 OZ, čím označenými rozhodnutiami nemohlo dôjsť k vydaniu nepredvídateľného rozhodnutia, v rozpore s legitímnymi očakávaniami strán a z tohto hľadiska a priori nemožno vnímať napadnuté rozhodnutie ani ako „nespravodlivé“. To, že napadnuté rozhodnutie nevyhovelo návrhu žalobkyne a že táto bola v konaní pred prvoinštančným súdom neúspešná, nepredstavuje dôvody prípustnosti jej odvolania.

62. Zároveň za nesprávne nemožno vyhodnotiť ani poukázanie konajúceho súdu na závery konania v zmysle § 19 ZKV (sp. zn. 45Cbi/87/2003), kde žalobkyni bolo vydaných z konkurznej podstaty jej patriaci spoluvlastnícky podiel za správcom podstaty speňaženú nehnuteľnosť, pretože týmto súd prvej inštancie jasne oddelil prebiehajúce konanie o náhradu škody s konaním o vydanie výťažku za predaj spornej nehnuteľnosti v konkurze, čím umocnil svoj právny záver o tom, že žalobkyňa v tomto konaní o náhradu škody neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala jednu z podmienok na náhradu škody, ktorou bolo podľa krajského súdu preukázanie vzniku samotnej škody. Nemožno prisvedčiť odvolateľke, že záver konajúceho súdu o nemožnosti vzniku škody sa opiera o rozhodnutie vydané v konkurznom konaní sp. zn. 45Cbi/87/2003, uvedené nevyplyva z napadnutého rozhodnutia v žiadnom smere.

63. Pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že žalobkyňou vyvodzovaná zodpovednosť správcu konkurznej podstaty v zmysle § 415 OZ v súdnej veci nie je prípustná, pretože uvedené ustanovenie sa aplikuje na prípady, kedy nedochádza ku skúmaniu podmienok zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 a nasl. OZ, čo v danom prípade nie je splnené, nakoľko zodpovednosť správcu za škodu je upravená vyššie uvedenými právnymi predpismi, čím je potrebné jeho prípadnú zodpovednosť za škodu posudzovať podľa ustanovenia § 420 a nasl. OZ.

64. V súvislosti s tou odvolacou námietkou, ktorou žalobkyňa nadobudla dôvodnú pochybnosť o zaujatosti sudkyne, ktorá vydala napadnutý rozsudok voči jej osobe, aj keď procesný postup zákonného sudcu a samotné rozhodnutie nie je dôvodom na jeho vylúčenie, resp. preukázanie zaujatosti zo skutkových okolností tejto veci, odvolací súd uvádza, že ak mala žalobkyňa pochybnosti o nezaujatosti konajúcej sudkyne so zreteľom na jej pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, mohla v zákonom stanovenej lehote uplatniť námietku zaujatosti (§ 52 a nasl. CSP). Keďže tak neurobila, na jej tvrdenia uvedené v odvolaní nemohol najvyšší súd prihliadnuť. Zároveň odvolací súd dodáva, že námietky odvolateľky smerovali na procesný postup sudcu, čo nie je dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 49 ods. 3 CSP).

65. Vzhľadom na závery prijaté a vysvetlené v tomto rozhodnutí, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, potvrdil. Naplnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP uplatnených žalobkyňou odvolací súd nezistil.

66. V odvolacom konaní bol úspešnou stranou žalovaný, ktorému vznikol proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1 v spojení s § 262 a § 255 ods. 1 CSP).

67. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/204 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od januára mája 2011).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§

424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).